

MORAVEČSKÝ OBČASNÍK

04/2022

Sobota 3. září 2022

Dožínková „Spanilá jízda“ a loučení s prázdninami aneb podzimní dětský den

Stalo si již takřka tradicí, že v době ukončení žňových prací, pořádají příznivci letitých traktorů v Moravči „Spanilou jízdu“ s oslavou ukončení sklizně obilovin. V letošním roce to připadá na **sobotu 3. září**. Začátek je plánován na 8 hodin ráno a sraz je opět na obci u splavu. Po přjezdu všech pozvaných, bude následovat zaregistrování, seznámení s trasou a malé pohoštění. V 9,30 hod. bude výjezd po trase Moraveč, Nová Cerekev, Čížkov a dále přes Útěchovičky, Hořepník, Arneštovice do Košetic. Zde je připravena prohlídka zemědělské farmy Agrodužstva Košetice a oběd. Přibližně ve 13 hodin je naplánován přesun do Pelhřimova na Masarykovo náměstí, kde budou vrcholit oslavy Dožinek. Po krátkém představení našich unikátů se opět vrátíme do Moravče. V kolně u „Brtnů“ (č.p. 89) na obci, kterou jsme před časem uklidili a připravili na posezení bude připravené pohoštění a bude následovat neformální beseda účastníků. Vážení spoluobčané dovolujeme si Vás tímto pozvat na prohlídku přistavených traktorů a zároveň i na malé pohoštění, které pro Vás připravíme. Budeme velice rádi, když se přijdete ráno i odpoledne podívat.

(Za organizátory Josef Zabloudil)

Loučení s prázdninami aneb podzimní dětský den se uskuteční také tuto sobotu **3. září ve 14.00 na obci u potoka**. Budou zde připravené obvyklé soutěžní hry pro děti, nový skákací hrad a rodina Lubinova nám upeče již tradiční výborné palačinky.

Po návratu Spanilé jízdy traktorů se obě akce ve své návštěvnosti protnou.

Zhodnocení třídění odpadu systémem od domu k domu po jednom roce fungování

Nastavené třídění pomocí různobarevných popelnic u domů se ukázalo jako rozhodně krok správným směrem. Produkce svazu komunálního odpadu ukládaného na skládce klesla za minulý rok téměř o 21 % - tedy o 2.690 tun.

Za roky fungování SOMPO (sdružení obcí pro likvidaci odpadu) se velmi změnilo nakládání s odpadem. Zatímco v roce 2003 se na skládku TKO (tuhého komunálního odpadu) ukládalo 98 % přijatého odpadu a pouhá 2 % se třídila, tak nyní SOMPO třídí nebo zpracovává 40 % dovezeného odpadu a 60 % je ukládáno na skládce. Uvedeným číslům velmi napomohlo vytřídění bio složky z odpadu.

Nárůst ve třídění papíru je o 14,1 %, nárůst ve třídění plastů je 34,5 %. Vytržené plasty se také daří dobře prodat. Zbytek plastů se odváží na spalovny – zejména do cementárny do Prachovic. Třídění TetraPacku a kovů se navýšilo o 58 % a nově tříděné kovy se navýšily o 250 %. Magnetické i nemagnetické kovy umí třídicí linka vytřídit bez zásahu lidských rukou s pomocí magnetického separátoru a pomocí zařízení eddy current, které umí vyseparovat hliník. Bio odpad, který se dříve netřídal se navýšil z nuly na 2.536 tun.

Také třídění skla roste, přestože na něj zavedený systém třídění primárně nemířil.

Celý nastavený systém směruje ke splnění nových norem stanovených vyhláškou – produkovat v průměru maximálně 200 kg ročně na občana, což obec Moraveč překračuje o 5 kg (205 kg/občan), takže se musíme ještě drobně zlepšit.

SOMPO patří mezi jednu ze špičkových firem ve třídění odpadu v ČR a my jsme rádi, že jsme součástí tohoto dobré fungujícího systému. Stále platí nabídka možnosti se na provoz skládky a třídicí linky v Hrádku podívat osobně – stačí domluvit termín se starostkou.

Moravečští zahrádkáři

V lednu letošního roku bylo zvoleno nové vedení v místní zahrádkářské organizaci. Nový předseda Jan Křivohlavý poděkoval za dlouhou letou práci pro zahrádkáře dosavadnímu předsedovi panu Vlastimilu Valentovi a předal mu jménem všech členů dárkový balíček.

Aktivity Svazu zahrádkářů v Moravči byly v poslední době minimální. Členové ČZS Moraveč v naději na zachování organizace zvolili do svého vedení své mladší představitele - Jana Křivohlávěho a Martina Kotta. Rádi bychom aktivity spolku opět postupně obnovili. Podaří se členskou základnu svazu obnovit a občany Moravče více zapojit do aktivit směrem ku prospěchu jejich, obce i našemu okolí ve kterém žijeme?

Současná uspěchaná doba zahrádkáření a individuálnímu zemědělství moc nepřeje. Globální zemědělský průmysl chrlí prostřednictvím supermarketů množství krásně vypadajících produktů. Co když se současná energetická krize rozšíří i na oblast současného zemědělství - globálně křehkého řetězce? Neklid na východě je realitou. Jsme připraveni?

První zákon o povinnosti sázení stromů podél nových cest a silnic je z doby panování habsburské císařovny Marie Terezie. Podél méně významných cest, zejména na venkově, se vysazovaly ovocné aleje. To kvůli tomu, aby se v jejich stínu šetřili koně, a také proto, aby se vojáci, vracející se z válečných tažení, měli čím nasystit. Aleje byly významným zdrojem ovoce k účelu konzumace. Právě v době válek se s tím hodně počítalo. Vojáci se prostě místo plenění mohli živit ovocem.

Rádi bychom navázali na tradici našich zahrádkářských předků, kteří nám tu kdysi zasadili, vypěstovali a přenechali rozsáhlá ovocná stro-mořadí podél obecních cest. Aleje mimo naši obecní kotlinu mají svůj dobrý důvod - jiné mikroklima. Občas sedne do kotlinky mráz, jindy

zase ofoukne to co je mimo kotlinu. Přirodě moc neporučíme, ale využijeme-li příležitosti, můžeme získat. Ovocné aleje poskytují v létě kromě vitaného stínu i ovoce, které je skvělou sezónní bonifikací při procházkách. Řada sladkých plodin není na zahrádkách zrovna dvakrát vitaná kvůli hmyzu či ptactvu (hrušky, třešně,...), nebo potřebnému prostoru či stínu statných stromů. V poslední době nepříliš udržované stromy v obecních alejích mají v řadě případů svá nejlepší léta za sebou. Často a rychle ztrácejí svou původní kondici, následníků je málo. Řada dříve živých stromů už dnes nabízí zájemcům své prázdné místo. Než strom vzroste a plodí, je to dlouhá doba. Nesmíme zaspat.

Rádi bychom letos na podzim vykonali několik víkendových brigád a obnovili/opečovali alespoň část (ovocných) alejí podél obecních cest. Kdo má zájem s výsadbou stromů pomocí a dobré věci věnovat svůj drahocenný čas, prosím napište nám do konce prázdnin na email czs-moravec@seznam.cz své návrhy. Pište kolik a jakých stromů pomůžete (závažně) zasadit a jaké místo pro ně navrhujete (záměr musí být u obecních komunikací schválen zastupitelstvem). Akce je určena pro místní i jejich přátele. Nezkušeným rádi ukážeme způsob, jak správně strom zasadit i jak o něj pečovat. Na včas nahlášené výsadbové záměry je možné získat dotaci, která může uhradit strom, materiál spojený s výsadbou a zabezpečením stromů proti okusu. Podrobnosti k výsadbě zveřejníme v průběhu září, v průběhu října snad již budeme moci sázet. Každý zasaděný strom ovlivní mikroklima naší krajiny. Vezmete-li si na sebe i během následné péče o vámi zasaděný strom, bude vám domovina vzácnější a vámi zasaděné stromy krásné! Těšíme se na společné zážitky, příjemně strávené chvíle a Vaši spolupráci. Plodinám zdar!

(Jan Křivohlavý)

Moštárna – nové termíny a podmínky moštování

V letošním roce zahrádkáři opět nabízejí moštování jablek a to zejména občanům Moravče za cenu 7 Kč/I moštů. První navržené termíny moštování jsou **31. 8. a 5. 9. a 8. září**. Zájemci o moštování nechť si prostudují aktuální informace a podmínky moštování, které budou zveřejněny na obecním webu v sekci Svat zahrádkářů.

Časy moštování jsou pouze orientační a mohou se změnit dle aktuální situace v moštárně, kterou nelze vždy správně odhadnout. Aktuální situaci si můžete případně ověřit v době moštování na připravované pevné lince do moštárny.

Kontaktní osobou pro sjednání moštování je pan Martin Kott, tel. 606 136 892. Sdělte prosím odhadované množství mo-

štovaných jablek. V případě zájmu budou termíny doplněny. Má-li zájemce připravené větší množství jablek (cca 200 kg a více), může požádat o individuální termín moštování. Při individuálním moštování méně než 200 I moštů se bude účtovat příplatek 100 Kč za úklid moštárny.

Ceny moštování pro rok 2022:

7 Kč za 1 litr moštů pro místní obyvatele
25 Kč/I pro ostatní zájemce (mošt-turisté vitaní nejsou)
Pro členy ČZS Moraveč zůstává původní cena 5 Kč/I

Moštují se pouze vlastní jablka pěstitelů, do přenesených nádob většího objemu. Mošt dále nezpracováváme, samostatný

mošt neprodáváme, odpad likviduje zájemce sám. Zájemce o moštování je po celou dobu moštování přítomen a poskytuje aktivní součinnost dle instrukcí zástupce ČZS. Přináší se jablka čistá a připravená k moštování, popřípadě si zájemce zajistí dostatečně kapacitní a včasnou přípravu jablek v moštárně svépomoci. ČZS za uvedený poplatek poskytuje možnost využít technické zařízení moštárny, zajistí obsluhu techniky a úklidové práce. Moštárna je provozována na dobrovolnické bázi členů ČZS a je určena pro zpracování místních přebytků. Moštárna rozhodně není určena pro komerční zpracování rozsáhlého množství jablek. Zájemce z řad cizích obyvatel či firem bude odkázán na jinou veřejnou či komerční moštárnu.

Volby do místních zastupitelstev

Proběhnou v tradičních časech v pátek **23. září (13.00–22.00 hod.)**

a v sobotu 24. září (8.00–14.00 hod.). Kandidátní listky dostanete včas do schránek nebo je obdržíte v místnosti pro hlasování na obecním úřadě.

Zastupitelstvo rozhodlo, že v rámci této voleb se místní občané mohou zúčastnit ankety ohledně umístění dvou větrných elektráren na území naší obce. Podrobnosti k hlasování budou uvedené v příštím občasníku.

Místní bioskládka

Prosíme občany, aby pozorněji četli cedule, kam se má na naši obecní bioskládce ukládat materiál – drny nepatří do větví a větve nepatří do posekané trávy, jak to v poslední době je. Pracovníci obce musí po neomalených uživatelích skládky odpad znova třídit, což stojí čas, energii a zbytečné náklady!!!